

Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

9700 Szombathely, Köszegi u. 2. | Tel./fax: +36 94/509-500

E-mail: info@vasitit.hu | Weblap: www.vasitit.hu

Nyilvántartási szám: 18-0020-06 | Intézmény-akkreditációs lajstromszám: AL-0032

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Pályázati azonosító:	TOP-5.3.2-17-VS1-2021-00001
Projekt címe:	Közös jövőnk Vas megye
A megvalósított projektesemény megnevezése:	A hagyományos gyümölcstermesztés megismerése előadássorozat 1.
A projektesemény megvalósításának helyszíne:	Művelődési Ház (9554 Egyházashetye, Berzsényi u. 45.
A projektesemény megvalósításának dátuma, időpontja:	2022. Május 20. 17:00-19:00

TUDÁSBŐVÍTŐ ALKALOM CÉLJA

Hagyományos gyümölcstermesztés megismerése Ambrus Lajos: Nagy almáskönyve alapján.

Előadó: Ambrus Lajos József Attila-díjas író, szerkesztő

TUDÁSBŐVÍTŐ ALKALOM TEMATIKÁJA

Gyümölcsóra : Régi almafajták Vas megyében

TUDÁSBŐVÍTŐ ALKALOM TARTALMA

„Hamvas Béla *Gyümölcsóra* című kisesszéjében az ígéret, a tehetség, a tulajdonság és az egyéniség megvalósulásában látja az életszentség tudományát. Minderre az érett gyümölcsök, köztük egy csábítóan gömbölyded aranszínű őszibarack tereli rá a figyelmét – az érettnék levés, mondja a Lear királyból Shakespeare Edgárja nyomán, *ripeness is all*: érettnék lenni a legnagyobb vagy a legfőbb életteljesítmény. Legfőbb dolog hát az érett gyümölcs – ezt bizonyítja a hamvas őszibarack, a szőlő vagy a mandula; mert ők maguk az utolsó cseppig beváltott megvalósulás. Amikor a növény, a fa, a gyümölcs teljesíti a virágban tett ígéretét.” – kezdte előadását Ambrus Lajos. Előadását a megyénkben található almafajtákkal, azok eredetével, jellemzőivel folytatta:

Reinette alma

A Hamvas által emlegetett élfajták közül három is tengerentúli eredet. A *Kandai renet* óriási növekedésű; „bujanövészű” és természetes koronát nevel; virágrügyei nagyok – teljesen felöltöztetik a tizenöt éves fát.

TOP-5.3.2-17-VS1-2021-00001

Közös jövőnk Vas megye

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület

9700 Szombathely, Köszegi u. 2. | Tel./fax: +36 94/509-500

E-mail: info@vasitit.hu | Weblap: www.vasitit.hu

Nyilvántartási szám: 18-0020-06 | Intézmény-akkreditációs lajstromszám: AL-0032

Gyümölcse majd, ha sikeres lesz a kötődése is, nagyméretű, szinte fontos alma (a fajtacsoportot már 'Monstrueuse du Canada' néven emlegetik 1804-ben), hosszas hengernek látszó gömbalakú, szalmasárga színnel, finom bőrrel, fahéjszínű pontozással és sárgásfehér gyümölcshússal. „Leve bő finom savanyval emelt, cukros, kellemes fűszerezésű”; Észak-Amerikából származik, bár Entz Ferenc még Hölgyek királykaja néven írta le; szerepel Pariser Rambour reinette néven is, ám a franciák sem kételkednek kanadai származásában. Jócai Mór kertjében a szokásosnál is melegebb hangon beszél tulajdoA Sárga Belle-fleur alma, a Sárga szépvirágú néven ismert bordás alma, az Egyesült Államok New Jersey államából származik, ahol Burlingtonban kelt magról. Erőtéljes és edzett a fája; kicsit rendetlenül álló; mosatni virágzása kissé elmaradottabb a többinél; okos fának gondolom, mert így a korai utófagyoktól kevesebbet szenved. Gyümölcse nagyméretű, szabálytalan tojásdad alakú; vékony bőrű, zsíros tapintású, érésével mind világosabb citromsárga, napos felén pirossal gyöngéden belehelt. Megérdemli, hogy hazánk „sík alföldi kertjeiben is helyet juttassunk számára”. Azóta elterjedt: tájnyelvi változatú megnevezése: 'Jelova'. Ami persze nem egyéb, mint az amerikai Yellow (Belle flower) „magyar neve”. Húsa fehér, bőlevű, igen cukros, borízú, sajátosan markáns, igen kellemes, kicsit birsre emlékeztető fűszeres zamattal – ha telepítenék valamelyik fajtából almalé préseléséhez, ezt az almafajtát ajánlja.

Téli fehér kálvil alma

A kálvilek gyönyörű gyümölcsöt adnak, de keveset. A 'kálvil' alatt általában a Téli fehér kálvilt értették – minden almának legkényesebbikét és legdrágábbikát. Pedig ő az „almák királya”. Ismeretlen homályos eredet, de bizonyára európai, dél-francia vagy német. Fája bujanövésű, sokat virágzik, de keveset köt. Gyümölcse nagy és bordás, bőre vékony, zsíros tapintású, szalmasárga, napos oldalán aransárga; pontozata világosbarna. Húsa sárgásfehér, roppanó, bőlevű, édes, kellemesen borízú, ananászra, málnára és szamócára emlékeztető zamatokkal. Nagy magtokja van, mint a kálviloknak – őszi piros változatát Csörgőalmának, Erdélyben Zergő almának nevezik.

Az előadáson sok kérdést is feltettek a résztvevők. Ambrus Lajos több, mint harminc éve kutatja hazánk és a megye gyümölcseit, régi fajtákat, borszőlőket, körtéket. A faluban élők tudják, fűszerek területén is jártas, így gasztronómiai témák is előkerültek.

TOP-5.3.2-17-VS1-2021-00001

Közös jövőnk Vas megye

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE